

EESTI NSV
AKADEEMILINE
BALLETI-

RIIKLIK
OOPERI- JA
TEATER

„ESTONIA“

„Linnukaupleja“

M. West'i ja L. Held'i operett 3-es vaatuses, Carl Zelleri muusika

Lavastus: **Paul Mägi**

Assistent: **Valter Luts**

Dekoratsioonid, kostüümid:
Eldor Renter

Dirigent: ENSV teen. kunstnik
Priit Nigula

Tantsud: ENSV teen. kunstnik
Artur Koit

Koormeister: **Ira Trilljärv**

OSALISED

Vürstinna Marie		{ Stalini preemia laureaat, ENSV rahvakunstnik Elsa Maasik Linda Sellistemägi
Paruness Adelaide		{ Eva Meil Madli Poola
Parun Weps, kuurvürstlik jahitülem		Hugo Malmsten
Krahv Stanislaus, tema õepoeg		{ Ants Aasma Vello Viisimaa
Scharrnagel }	kammerteenrid	{ Arnold Vaino Juhan Jürgo
Quendel }		
Süffle }	professorid	{ Valter Luts Kalju Vaha Alfred Mering Endel Pärn
Würmchen }		
Adam, linnukaupleja Tiroolist		{ Enno Eesmaa Heino Otto
Kirja Kristel, postiülema tütar		{ Ester Lepa Asta Vihandi

Schneek, külavanem		Jaan Johanson
Emerenz, tema tütar		Melitta Veenre
Kõrtsiperenaine		Helmi Reilas
Nebel	} kortsitüdrukud	{ Leida Soom Sophie Sooäär
Jette		
I tiroollane		Heino Raudam
II tiroollane		Roland Vahtmaa
Piköör		Olev Põldoja

Külaelanikud, tiroollased, õukondlased, teenrid, grenaderid.

Tantsud: I v. Tirooli tants. **Bertha Kabišer, Ita Kongas, Ekaterina Kuskova, Margarita Monakova, Heljo Nael, Asta Olo, Aina Petersons, Natalie Pogodina, Geeni Raudsepp, Signe Tamm, Ants Nieländer, Sulev Nõmmik, Herman Palang, Peeter Roos, David Šur, Aleksei Tšugai, Johannes Viirg.**

II v. Gavotte: **Berta Kabišer, Aime Leis, Hilja Liiv, Maire Loorents, Hilda Malling, Teesi Mötus, Heljo Nael, Aigi Rüütel, Anton Boome, Anatoli Hanson, Agu Herkül, Garibaldi Kivisalu, Uno Puusaag, Agu Püümann, Kalju Saareke, Erkki Tann, Erich Ülevain, Vello Kõllo.**

III v. Reinländer: **Berta Kabišer, Aime Leis, Teesi Mötus, David Šur, või Heljo Nael, Aigi Rüütel, Peeter Roos.**

Tegevuse aeg: 18. sajand

Tegevuse koht: Bayer

I vaatus: Vürstliku jahipargi väravas — külaväljakul.

II vaatus: Vürstliku suviresidenti biblioteegis — lossi terassil.

III vaatus: Lossiaias — Adama hüti juures, mägedes.

Etenduse juht: **Leida Joonson.**

SAATEKS

«Linnukaupleja» muusika autor Carl Zeller sündis 19. juunil 1842. a. Alam-Austrias ning suri 17. aug. 1898. a.

Zeller, hariduselt jurist, algas oma karjääri riigiametnikuna ja ülen-
dati juba võrdlemisi noores eas õuenõunikuks. Võiks järeldada sellest
napisõnalisest karakteristikast, et juristina pidi Zeller olema vägagi
silmapaistvate võimetega ja suure kohusetundega ametnik. Seda imes-
tamisväärsena aga tundub, et oma muusikalises loomingus, mis talle,
kui riigiametnikule, oli olude sunnil ikkagi vaid kõrvalharrastuseks,
suutis Carl Zeller luua ning pärandada maailmamuusika varsalve, sää-
rased väärtteosed, nagu seda on «Linnukaupleja» ja «Mäekaevurid».

Peale mainitud teoste kirjutas Zeller veel terve rea operette ja
isegi ühe ooperi, kuid teatrite raudvaraks on ajajooksul jäänud siiski
«Linnukaupleja» ja «Mäekaevur». «Linnukaupleja» esimene esietendus
toimus Viinis aastal 1891, kuna Eestisse jõudis teos 20 aastat hiljem.
1911. a. lavastati «Linnukaupleja» esmakordselt «Estonia» laval.

«Linnukaupleja» tegevus hargneb 18. sajandi keskel kusagil väikeses
Saksa vürstiriigikeses — Bayeris (vanas redaktsioonis Rheinpfalz).

Autorite sooviks on meile näidata heasüdamlik-humoristlikus kõver-
peeglis toleaeagset õukonda, nende pisikesi intriige, igavuse peletami-
seks seipitsetud konflikte ja pisut ka külaromantikad. Seal on noor ja
kaunis vürstinna, kes talutüdrukaks riidetatuna järgneb vürstile selle
jahiretkel, tublisti koltunud, kuid siiski armu janunev parunipreili
Adelaide, üliosav altkäemakse kasseeriv jäägermeister Weps, ta õepoeg,
kergemeelne võlgadetegija krahv Stanislaus ja kogu sellele huvitavale
galeriile veel lisaks kaks toleaja karikatuuri — paar «ülearust profes-
sorit», nagu iseloomustab neid parun Weps, kuid siiski küllaltki nupu-
kat karjeristi, Süffle ja Würmchen.

Vastandina õukonna esindajalle näeme külaelanikke, tiroollasi, ees-
otsas linnukaupleja Adama ja ta mõrsja Kirja Kristeli ja pugetaliku
külavanema Schneckiga. Kõik nad on huvitavad, julge pintsli tõmbe ja
ereda värviga antud elulised kujud, kes antud teose, süžee raamides
ning operetile omase kerguse piirides loovad küllaltki huvitava aluse
selleks, et anda võimalust peamiseks — särava, meeoleoluka muusika
loomiseks, missuguse ülesande Zeller on ka auga täitnud.

Kuulates «Linnukaupleja» kauneid viise, suure maitse ja särava
virtuositeediga kirjutatud ansambleid, mõistame, miks «Linnukaupleja»
enam kui poole sajandi kestes on suutnud teatrite repertuaaris püsida
nii värskena ja võidukana.

Lavastaja.

DP

Tr. «Kommunist». Tell. nr. 6200. 2000. MB-07404. 16. X 57.

Hind 50 kop.